

Renata Ulamec¹

Znanstveni rad
Prethodno priopćenje

Scientific Paper
Preliminary report

UDK (UDC): 37.01

KVALITETA ŠKOLE I NASTAVE NA PRIMJERU OPĆE GIMNAZIJE U ZAGREBU

Sažetak:

Istraživanje je ispitalo percepciju učenika jedne zagrebačke opće gimnazije o kvaliteti nastave, s fokusom na pravednost ocjenjivanja, učestalost praktičnih aktivnosti i povezanost gradiva sa svakodnevnim životom. Cilj je bio utvrditi u kojoj mjeri učenici smatraju da je nastavni program prilagođen njihovim interesima i potrebama. Podaci su prikupljeni putem online ankete, a analizirani deskriptivnom statistikom. Rezultati pokazuju da većina učenika percipira ocjenjivanje kao djelomično pravedno, nastavnici su uglavnom dostupni za pomoć, ali praktične aktivnosti su rijetke. Polovica učenika smatra da gradivo nije dovoljno povezano sa stvarnim životom, dok je većina mišljenja da je nastavni program pretrpan nepotrebnim informacijama. Učenici su izrazili potrebu za većim brojem slobodnih aktivnosti, boljom komunikacijom s nastavnicima i više praktične nastave. Također, podržavaju uvođenje različitih razina predmeta radi bolje prilagodbe nastavnog programa. Istraživanje ukazuje na važnost prilagodbe nastavnih sadržaja i metode rada potrebama učenika radi poboljšanja kvalitete obrazovanja i motivacije za učenje. Ograničenja uključuju uzorak iz samo jedne škole, što sugerira potrebu za širim istraživanjima.

Glavne riječi: anketa, nastavni program, percepcija učenika, praktične aktivnosti, pravednost ocjenjivanja.

QUALITY OF SCHOOL AND TEACHING: THE CASE OF A GENERAL SECONDARY SCHOOL IN ZAGREB

Abstract:

The study examined the perception of students from a general secondary school in Zagreb regarding the quality of teaching, focusing on the fairness of assessment, the frequency of practical activities, and the connection of the curriculum to everyday life. The aim was to determine to what extent students believe the curriculum is adapted to their interests and needs. Data were collected through an online survey and analyzed using descriptive statistics. The results show that most students perceive assessment as only partially fair, teachers are generally available for help, but practical activities are rare. Half of the students believe that the curriculum is not sufficiently connected to real life, while most think it is overloaded with unnecessary information. Students expressed a need for more extracurricular activities, better communication with teachers, and more practical lessons. They also support the introduction of different subject levels to better adapt the curriculum. The research highlights the importance of tailoring teaching content and methods to students' needs to improve the quality of education and motivation for learning. Limitations include a sample from only one school, suggesting the need for broader studies.

Keywords: assessment fairness, curriculum, practical activities, student perception, survey.

¹ učenica opće gimnazije, renata.ulamec@skole.hr

UVOD

Kvaliteta škole i nastave ključni su čimbenici u oblikovanju obrazovnog iskustva učenika te njihovih postignuća. U suvremenom društvu, gdje se obrazovni sustavi neprestano prilagođavaju tehnološkim i društvenim promjenama, važno je istražiti kako učenici percipiraju kvalitetu obrazovanja u svojoj školi. U ovom će se radu analizirati kvaliteta škole i nastave odabrane opće gimnazije u Zagrebu, s posebnim naglaskom na pravednost ocjenjivanja, učestalost praktičnih aktivnosti, te povezivanju gradiva sa svakodnevnim životom. Svrha istraživanja je istražiti kako učenici odabrane gimnazije percipiraju kvalitetu nastave i u kojoj mjeri smatraju da je nastavni program prilagođen njihovim interesima i potrebama. Predmet je istraživanja stav učenika odabrane opće gimnazije o kvaliteti škole i nastave.

Istraživačko pitanje formirano je na sljedeći način: *Kako učenici odabrane opće gimnazije percipiraju kvalitetu nastave i u kojoj mjeri smatraju da je nastavni program prilagođen njihovim interesima i potrebama?*

Sa svrhom odgovora na postavljeno istraživačko pitanje, formulirana je sljedeća hipoteza:

H1 Učenici odabrane opće gimnazije kvalitetu nastave percipiraju kao zadovoljavajuću te smatraju da bi nastavni program trebao biti više prilagođen njihovim budućim profesionalnim potrebama i željama.

Cilj istraživanja formuliran je na sljedeći način: *Analizirati područja za poboljšanje nastave i programa opće gimnazije.*

Metodologija istraživanja temelji se na prikupljanju podataka putem anketnog upitnika izrađenog na platformi Microsoft Office Forms. Poveznica na upitnik poslana je učenicima, a upitnik je sadržavao demografska pitanja o ispitanicima, kao što su dob, spol i razred kako bi se dobila jasnija slika uzorka. Upitnik je sadržavao i pitanja o njihovom zadovoljstvu nastavnim procesom, nastavnicima te općim uvjetima obrazovanja u školi. Podaci su analizirani korištenjem alata MS Excel. Ovo istraživanje doprinosi boljem razumijevanju percepcije učenika o kvaliteti obrazovanja te može poslužiti kao temelj za daljnja poboljšanja unutar škole, s ciljem pružanja što kvalitetnijeg obrazovanja i boljih uvjeta za učenje.

1. PREGLED DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA

Kvalitetna škola zahtijeva dobar odnos učitelja i učenika, primjenu suvremenih socijalnih metoda rada te pravično i transparentno vrednovanje učenika, što sve zajedno doprinosi kvaliteti nastave i školskog ozračja (Andrić, 2021). Brojna istraživanja ukazuju da učenici školu često doživljavaju negativno. Slični rezultati potvrđeni su i u istraživanju rađenom na uzorku srednjoškolaca u Hrvatskoj koje je pokazalo kako se negativne reakcije učenika u odnosu na školu pojavljuju relativno često, gdje srednjoškolci navode probleme poput preopterećenosti, loše komunikacije s nastavnicima te osjećaja nepravednog ocjenjivanja (Jeđud i Lebedina-Manzoni, 2008.) Učenici žele vidjeti konkretne rezultate učenja, aktivno sudjelovati u nastavi i povezati znanje sa stvarnim životom te smatraju da nastavnici trebaju biti fleksibilniji i spremni na usavršavanje kako bi učenici razvili pozitivan stav prema školi i učenju (Dević, 2017). Percepcija nepravednog ocjenjivanja i loše komunikacije dovodi do osjećaja nesigurnosti, straha i izbjegavanja škole. Smanjenje školskog uspjeha i zadovoljstva školom povezano je s padom interesa za učenje i povećanim negativnim emocijama, što naglašava potrebu za promjenom pristupa i unaprjeđenjem školskog okruženja (Studenović, 2016).

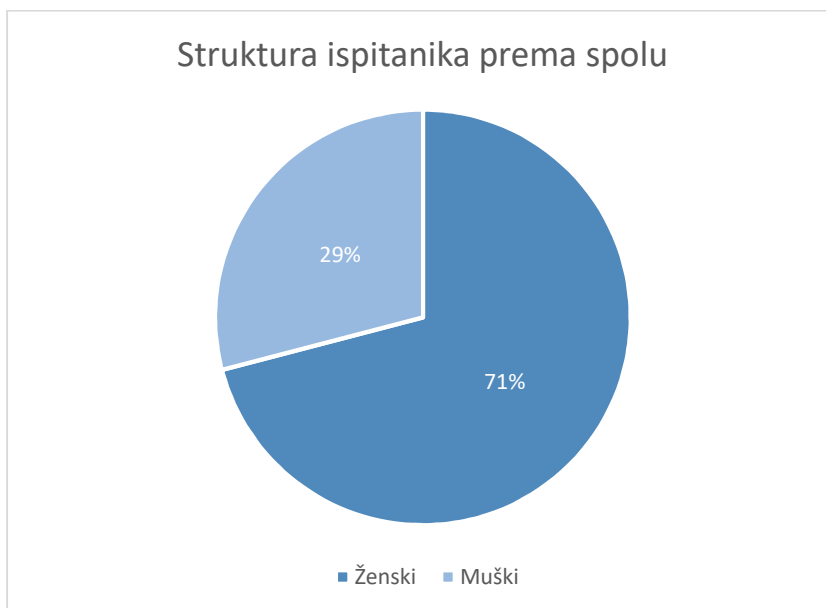
2. ISTRAŽIVANJE

Za potrebe ovog istraživanja korištena je metoda ankete. Instrument koji je korišten u istraživanju bio je online upitnik stvoren pomoću platforme Microsoft Office Forms. Putem tog alata, prikupljeni su osnovni podaci o stavovima učenika opće gimnazije s posebnim naglaskom na stavove o pravednosti ocjenjivanja, učestalosti praktičnih aktivnosti, te povezivanju gradiva sa svakodnevnim životom. Ti su se stavovi ispitivali pomoću Likertove skale ili kroz izbor između ponuđenih opcija kao što su „da“, „ne“, „nisam siguran/na“. Istraživanje je provedeno u vremenskom razdoblju od 13. veljače do 7. ožujka 2025. godine. Nakon prikupljanja, dobiveni podaci su obrađeni korištenjem aplikacije MS Excel i deskriptivne statistike radi daljnje analize i interpretacije rezultata.

Analiza rezultata istraživanja

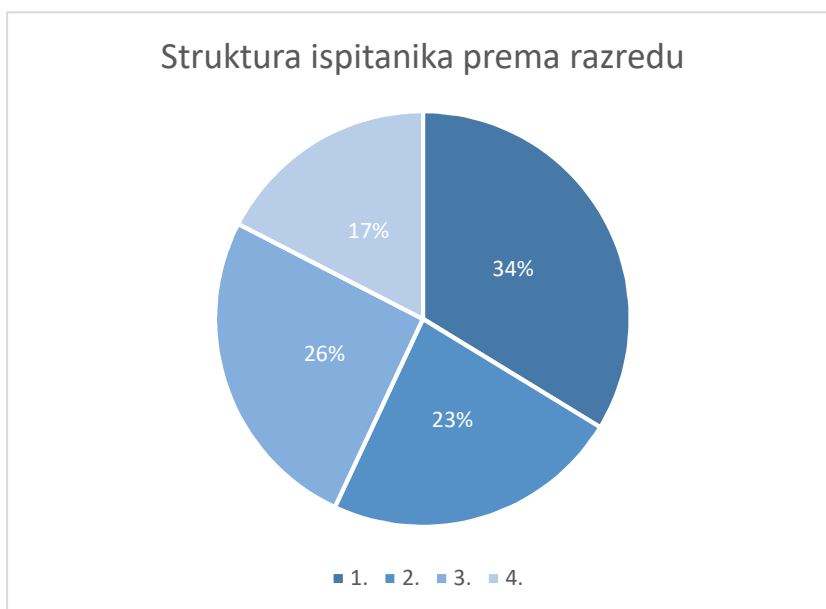
Za potrebe istraživanja hipoteza korišten je uzorak koji je obuhvatio 86 ispitanika. Svi ispitanici su

učenici opće gimnazije. Među ispitanicima, 71% je ženskog spola, dok se preostali postotak (29%) odnosi na osobe muškog spola (Grafikon 1).

Grafikon 1. Struktura ispitanika prema spolu

Učenici prvog razreda čine 34%, drugog razreda 23%, trećeg razreda 26% te četvrtog razreda 17% ukupne populacije ispitanika (Grafikon 2).

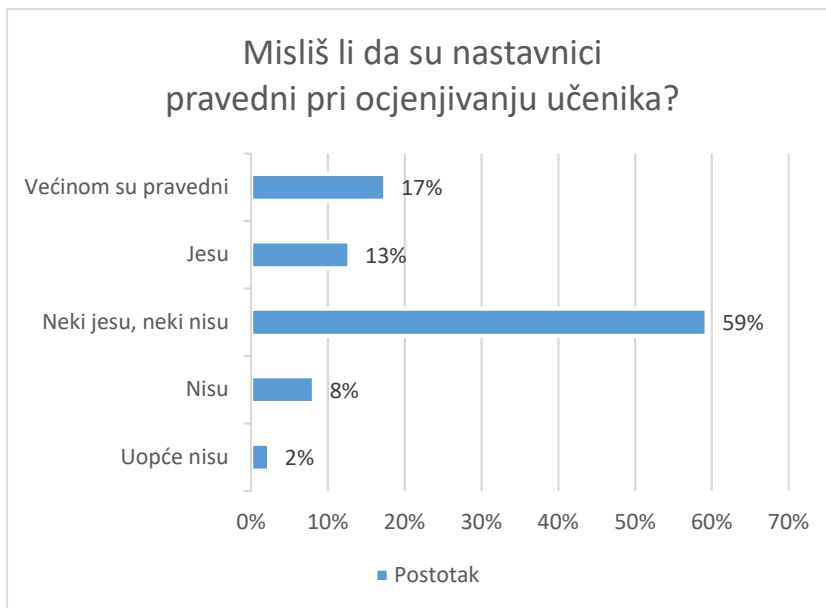

Grafikon 2. Struktura ispitanika prema razredu

Na pitanje misle li da su nastavnici pravedni pri ocjenjivanju, 59% učenika odgovorilo je da neki jesu, a neki nisu. Njih 17% smatraju da su većinom

pravedni, a 13% da su svi profesori pravedni u svom vrednovanju. Preostali ispitanici smatraju da

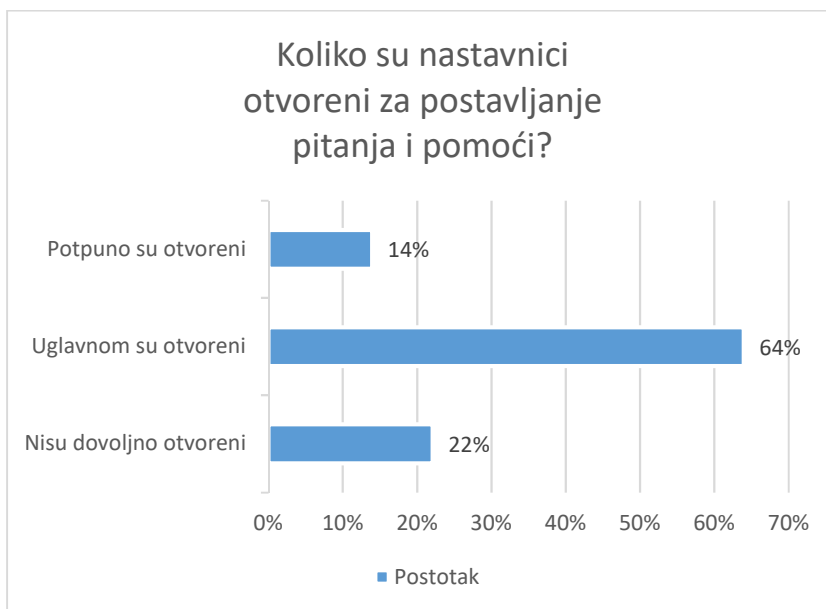
profesori nisu (8%) te uopće nisu (2%) pravedni (Grafikon 3).

Grafikon 3. Struktura ispitanika prema odgovoru na pitanje o pravednosti ocjenjivanja učenika

Na pitanje o otvorenosti nastavnika za postavljanje pitanja i pružanje pomoći, 64% učenika smatra da su uglavnom dostupni i spremni pomoći, dok 14% njih procjenjuje da su potpuno otvoreni za

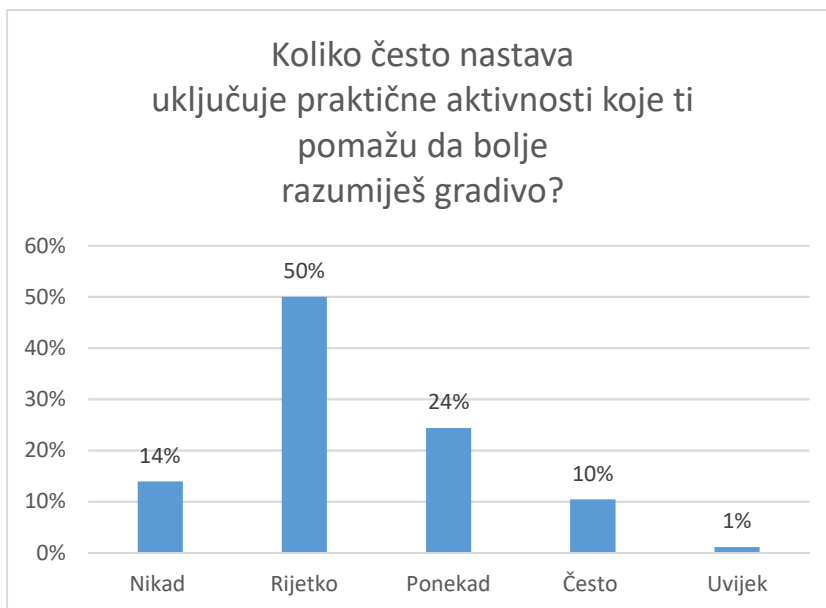
suradnju. Preostalih 22% ispitanika smatra da nastavnicima nedostaje otvorenosti u komunikaciji s učenicima (Grafikon 4).

Grafikon 4. Struktura ispitanika prema odgovorima na pitanje o otvorenosti nastavnika za postavljanje pitanja i pomoć

Na pitanje o učestalosti uključivanja praktičnih aktivnosti koje učenicima pomažu u boljem razumijevanju gradiva, 24% ispitanika odgovorilo je da se one pojavljuju povremeno, dok 50% smatra da su rijetke. 10% učenika navelo je da su

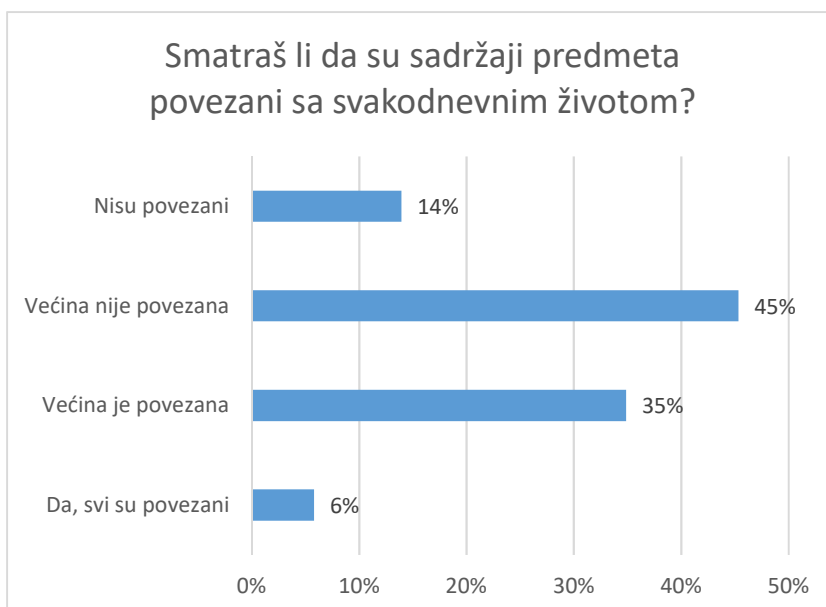
takve aktivnosti česte, 14% da ih uopće nema, a samo 1% ispitanika izjavilo je da su uvijek prisutne u nastavi (Grafikon 5).

Grafikon 5. Struktura ispitanika prema odgovoru na pitanje o učestalosti praktičnih aktivnosti koje pomažu u boljem razumijevanju gradiva

Na pitanje o povezanosti nastavnih sadržaja sa svakodnevnim životom, najveći udio ispitanika (45%) smatra da većina gradiva nema stvarnu primjenu u svakodnevi. S druge strane, 35% učenika ocjenjuje da su sadržaji većinom povezani

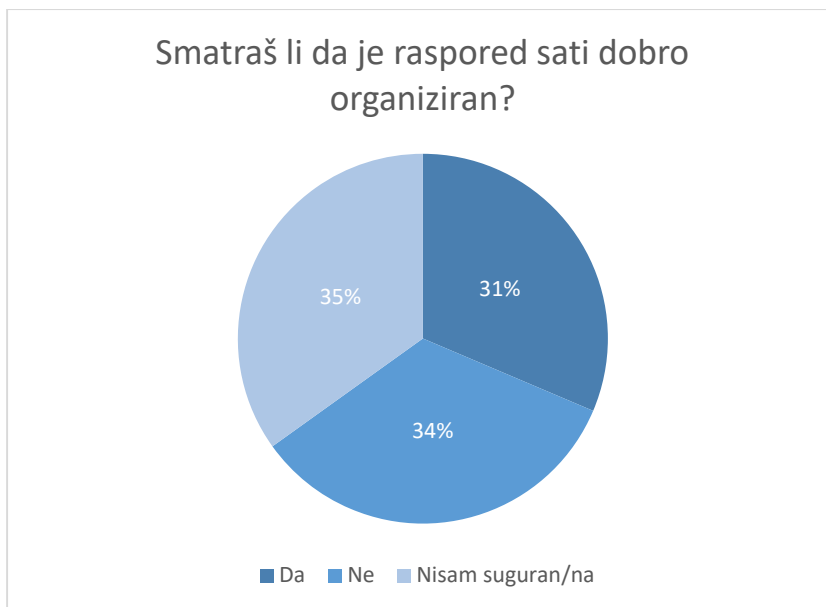
s realnim životom, dok 14% navodi kako ta povezanost uopće ne postoji. Tek 6% ispitanika smatra da su svi školski sadržaji primjenjivi u svakodnevnim situacijama (Grafikon 6).

Grafikon 6. Struktura ispitanika prema odgovoru na pitanje o povezanosti sadržaja predmeta i svakodnevnog života

Mišljenja učenika o organiziranosti rasporeda sati prilično su podijeljena. Trećina ispitanika (31%) smatra da je raspored dobro strukturiran, dok nešto

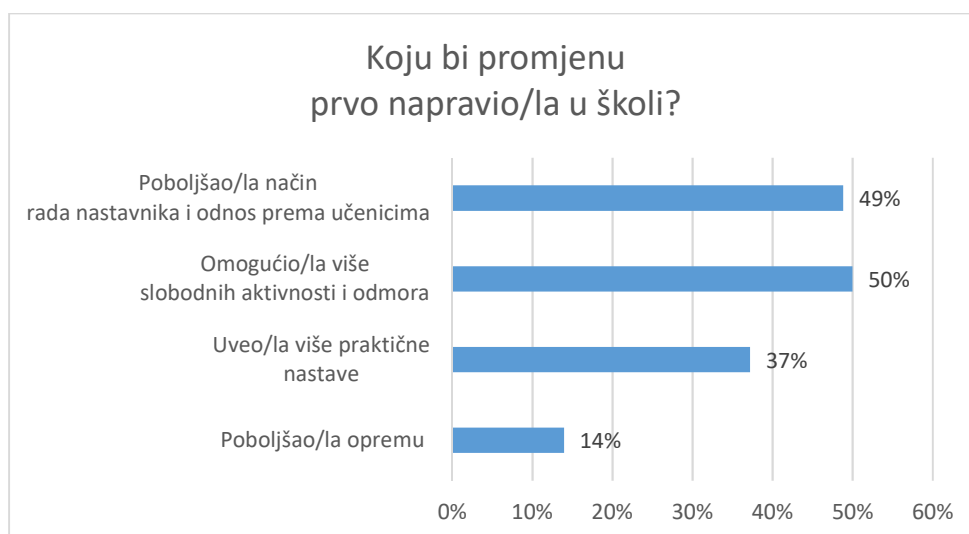
veći postotak (34%) drži suprotno. Istodobno, 35% učenika nije sigurno u svoj stav (Grafikon 7).

Grafikon 7. Struktura ispitanika prema odgovoru na pitanje o organiziranosti rasporeda sati

Na pitanju o promjenama koje bi uveli u školi, učenici su mogli označiti više odgovora, pa se postotci odnose na udio učenika koji su odabrali pojedinu opciju, a ne na ukupnih 100%. Zbog toga zbroj svih postotaka prelazi 100%. Najviše ih se odlučilo za uvođenje više slobodnih aktivnosti i odmora (50%), dok 49% ističe potrebu za boljim

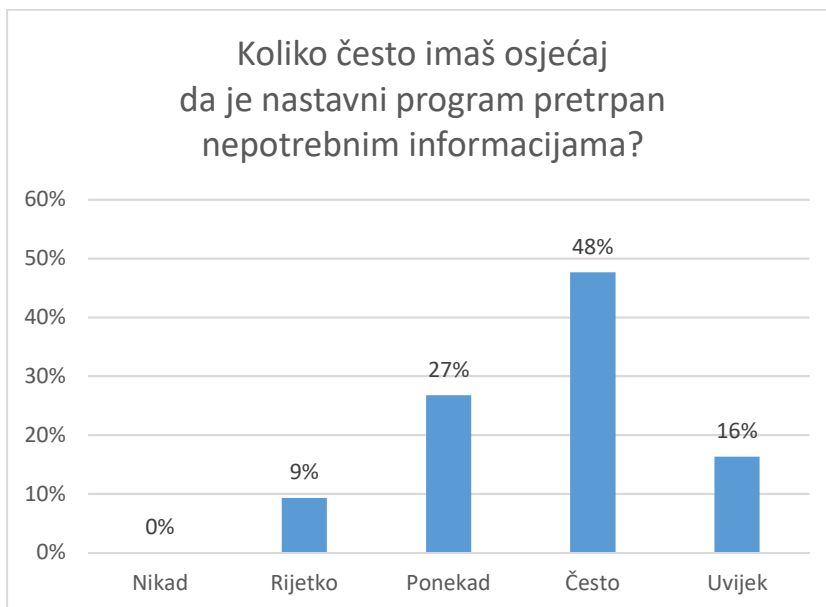
radom nastavnika s učenicima, posebno u smislu pristupa i komunikacije. Praktična nastava također se pokazala važnom, jer ju je kao prioritet označilo 37% ispitanika, dok je 14% učenika naglasilo potrebu za unaprjeđenjem školske opreme i infrastrukture (Grafikon 8).

Grafikon 8. Struktura ispitanika prema odgovoru na pitanje "Koju bi promjenu prvo napravio/la u školi?"

Većina učenika (48%) smatra da je nastavni program često pretrpan nepotrebnim informacijama, dok 16% ispitanika tvrdi da je to uvijek slučaj. 27% navodi da se to događa

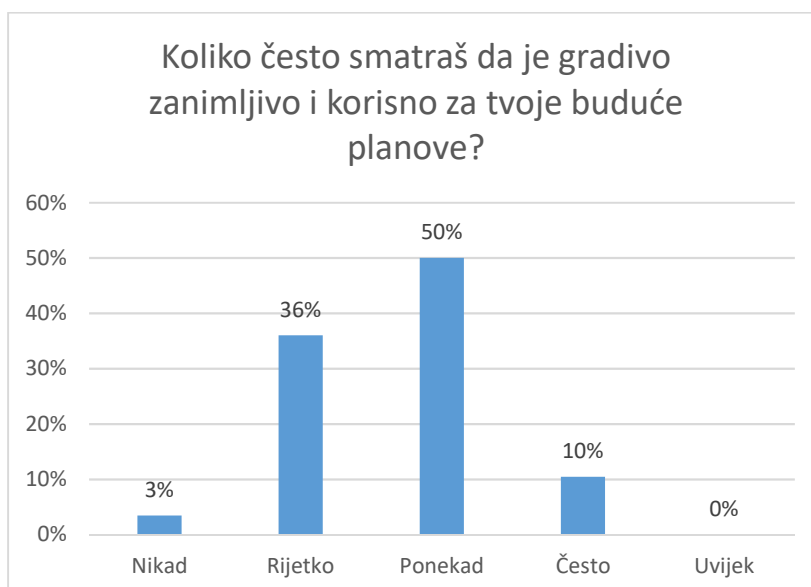
ponekad, dok je samo 9% onih koji takvu pojavu rijetko primjećuju. Nitko od ispitanika nije odabrao odgovor „nikad“, što upućuje na to da određena razina pretrpanosti postoji (Grafikon 9).

Grafikon 9. Struktura ispitanika prema odgovoru na pitanje o pretrpanosti nastavnog programa nepotrebnim informacijama

Većina učenika (50%) smatra da je gradivo ponekad zanimljivo i korisno za njihove buduće planove, dok 36% ocjenjuje da je to rijetko slučaj. Samo 10% ispitanika smatra da je gradivo često korisno, dok je 3% izjavilo da im gradivo nikada nije zanimljivo ni korisno. Nitko nije odabrao

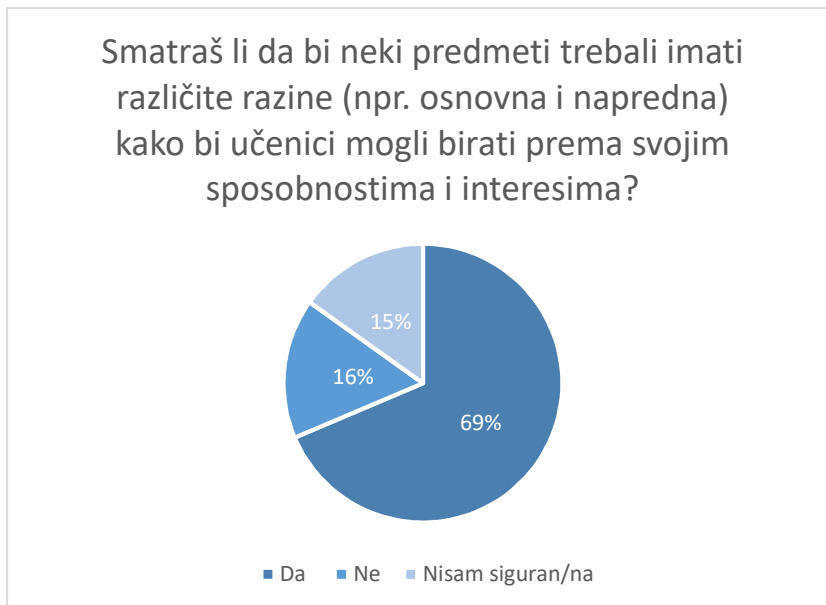
odgovor „uvijek“, što ukazuje na prostor za unapređenje u povezivanju nastavnog sadržaja s osobnim i profesionalnim interesima učenika (Grafikon 10).

Grafikon 10. Struktura ispitanika prema odgovoru na pitanje o zanimljivosti i korisnosti gradiva za buduće planove učenika

Većina ispitanika (69%) podržava uvođenje različitih razina predmeta, dok 16% nije za takvu promjenu. Preostalih 15% nije sigurno u svoj stav,

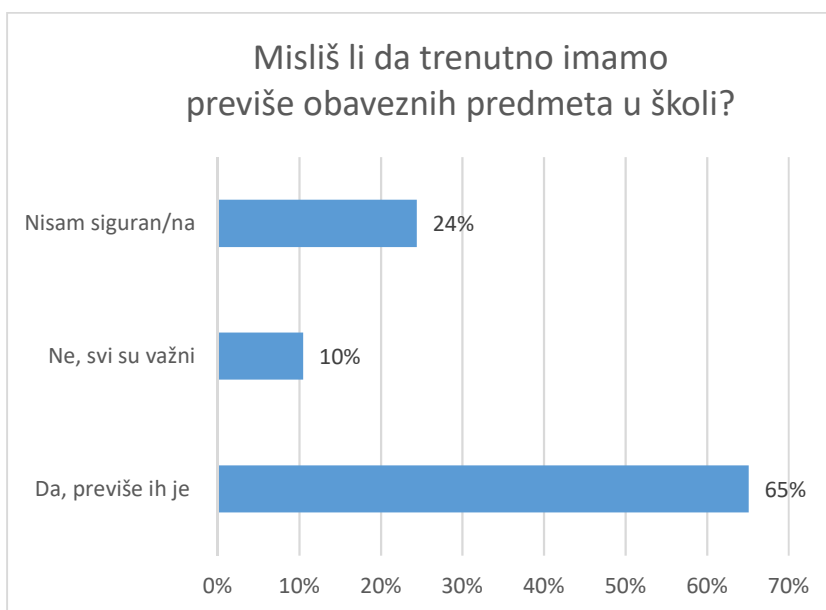
što može ukazivati na neodlučnost ili nedostatak informacija o ovoj temi (Grafikon 11).

Grafikon 11. Struktura ispitanika prema odgovoru na pitanje o uvođenju različitih razina predmeta

Prema rezultatima istraživanja, čak 65% učenika smatra da je broj obaveznih predmeta u školi prevelik. Suprotno tome, 10% smatra da su svi

predmeti nužni, dok je 24% ispitanika neodlučno po tom pitanju (Grafikon 12).

Grafikon 12. Struktura ispitanika prema odgovoru na pitanje o broju obaveznih predmeta u školi

3. RASPRAVA

Istraživanje je ukazalo na niz izazova koje učenici prepoznaju u kvaliteti nastave i školskog programa. Iako većina smatra da nastavnici uglavnom nastoje biti pravedni, postoji značajan postotak onih koji sumnjaju u dosljednost ocjenjivanja. Ovaj nalaz je u skladu s istraživanjima Jeđud i Lebedine-Manzoni (2008) koja su također zabilježila česta nezadovoljstva učenika po pitanju pravednosti ocjenjivanja. Ovakva podijeljenost mišljenja može ukazivati na neujednačene kriterije ocjenjivanja ili nedostatak jasne komunikacije o očekivanjima nastavnika, što može dovesti do osjećaja nesigurnosti kod učenika. Iz tog razloga, bilo bi korisno uvesti jasna pravila za ocjenjivanje i potaknuti nastavnike na razgovor s učenicima o njihovim uspjesima i problemima. Kada je riječ o željenim promjenama u školi, učenici su podijeljeni između uvođenja više slobodnih aktivnosti i odmora te poboljšanja rada nastavnika s učenicima, dok se praktična nastava također navodi kao važna. Potreba za unaprjeđenjem školske opreme pojavljuje se kao prioritet manjeg broja ispitanika.

Otvorenost nastavnika za pomoć i komunikaciju prepoznata je kao jedan od pozitivnih elemenata u nastavi. Većina učenika smatra da su nastavnici dostupni, što može pozitivno utjecati na učenikovu motivaciju i spremnost za postavljanje pitanja. Ipak, značajan dio učenika još uvijek doživljava nastavnike kao nedovoljno otvorene, što može predstavljati prepreku u kvalitetnoj suradnji i razumijevanju gradiva. Ovdje se nameće potreba za dodatnom obukom nastavnika o važnosti strpljenja i aktivnog slušanja, kao i za stvaranjem okruženja u kojem će učenici bez straha moći izražavati svoje nedoumice.

Jedan od najizraženijih problema koji su učenici istaknuli jest nedostatak praktičnih aktivnosti u nastavi. Polovica ispitanika navodi da su takve aktivnosti rijetke ili ih uopće nema, što može negativno utjecati na razumijevanje i primjenu gradiva. Praktične aktivnosti su ključne za povezivanje teorije i prakse, kao i za razvijanje kritičkog razmišljanja i kreativnosti. Stoga je preporuka da se nastavni planovi prilagode uključivanjem više praktičnih zadataka i projekata, kako bi nastava bila dinamičnija.

Povezanost gradiva sa stvarnim životom ocijenjena je uglavnom negativno, što dodatno

potvrđuje potrebu za reformom nastavnih sadržaja. Učenici žele vidjeti smisao onoga što uče i prepoznati primjenu znanja u svojoj svakodnevici i budućim profesionalnim aktivnostima. Školski programi često su pretrpani informacijama koje učenici smatraju nepotrebna, što može dovesti do preopterećenosti i smanjenja interesa za učenje. Ovaj problem zahtijeva temeljitu analizu nastavnih planova s ciljem pojednostavljenja i fokusiranja na ključne teme koje su zanimljive i uistinu potrebne učenicima.

Rezultati također pokazuju podršku dijela učenika za uvođenje različitih razina predmeta, što je dobar pokazatelj spremnosti za fleksibilnije pristupe obrazovanju. Takav model omogućio bi bolje prilagođavanje nastavnog programa interesima učenika, čime bi se povećala njihova motivacija. S druge strane, većina učenika smatra da je broj obaveznih predmeta prevelik, što dodatno opterećuje nastavni dan i smanjuje produktivnost.

ZAKLJUČAK

Zaključno, istraživanje provedeno među učenicima opće gimnazije ukazuje na važnost prilagodbe obrazovnog sustava stvarnim potrebama učenika. Iako postoji određena razina zadovoljstva dostupnošću nastavnika i njihovom spremnošću na pomoć, učenici jasno izražavaju nezadovoljstvo ocjenjivanjem, praktičnom primjenom znanja i preopterećenim nastavnim sadržajem. Mnogi smatraju da su kriteriji za ocjenjivanje neujednačeni, a ocjene nepravedne, što narušava povjerenje i utječe na motivaciju. Također, učenici vide slabost školskog programa u nedostatku povezanosti gradiva sa svakodnevicom, što dovodi do osjećaja besmislenosti i gubitka interesa.

Potrebno je reformirati nastavni plan i program kroz uključivanje više praktičnih zadataka, projekata i realnih primjera iz života, čime bi se znanje učinilo funkcionalnijim. Uvođenje fleksibilnijih oblika nastave, više slobodnog vremena te mogućnost biranja razina predmeta moglo bi omogućiti učenicima da se razvijaju u skladu sa svojim interesima i sposobnostima. Sve to zajedno pridonosi stvaranju pozitivnijeg školskog ozračja i obrazovanja koje je usmjereno na učenike, a ne samo na ocjene.

LITERATURA

1. Studenović, M., 2016. *Doživljaj profesora od strane učenika te procjena učeničke perspektive od strane profesora*. Diplomski rad. Sveučilište u Zagrebu, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet. Dostupno na: <https://repositorij.erf.unizg.hr/islandora/object/erf:12/datastream/PDF/view> [Pristupljeno 8. lipnja 2025.].
2. Dević, I., 2017. *Poželjne osobine nastavnika u osnovnoj školi*. Diplomski rad. Sveučilište u Zadru. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:162:536466> [Pristupljeno 8. lipnja 2025.].
3. Andrić, K., 2021. *Stavovi učitelja o elementima kvalitete u školi*. Diplomski rad. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:076913> [Pristupljeno 8. lipnja 2025.].
4. Jeđud, I. i Lebedina-Manzoni, M., 2008. *Doživljaj školskog (ne)uspjeha kod djece i mladih s poremećajima u ponašanju*. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/82805> [Pristupljeno 8. lipnja 2025.].